Homilia

en les vespres solemnes d'enviament dels agents de pastoral de l'arxidiòcesi. Catedral de Tarragona, 15 d'octubre de 2023

Molt estimat poble sant de Déu. Molt estimades i estimats responsables i agents de pastoral de l'Església de Tarragona. És un goig trobar-me, trobar-nos, aquesta tarda aquí a la Catedral, en el que és l'enviament d'inici de curs; l'enviament pastoral, que vol dir l'enviament missioner de l'Església que peregrina a Tarragona, de tots els agents pastorals de les diverses parròquies i comunitats, així com de les mateixes delegacions diocesanes. Sou aquí, i de manera majoritària, el laïcat, laics i laiques que us impliqueu cada cop més en la corresponsabilitat en l'Església, perquè us sentiu ben vostra la crida a treballar-hi, des de dins. A les parròquies, als moviments, a l'acció social, a l'ensenyament… A totes i a tots us saludo i us ho agraeixo. També us trobeu avui aquí preveres, diaques, consagrats i consagrades, catequistes, col·laboradores i col·laboradors de la caritat, de l'administració dels béns i també els qui esteu en els consells parroquials: tots som deixebles missioners.

Abans de res voldria pregar en aquests moments per la pau en el món. Aquests dies estem contemplant astorats les misèries del nostre món ple de guerres i d'enfrontaments. Continuem amb la guerra d'Ucraïna i de tantes altres parts del món, i les notícies que ens arriben de la Franja de Gaza són esfereïdores. Molts diuen que fan la guerra perquè l'altre els causa inseguretat, i ho fan per defensar-se. Però no s'adonen que ells mateixos trobarien la seguretat quan l'altre, el suposat enemic, tingui esperança, esperança per a viure en pau i llibertat. La inseguretat prové de la manca d'esperança. Preguem, doncs, per la pau, preguem perquè hi hagi més esperança, preguem perquè tots nosaltres siguem, en els nostres ambients, portadors de pau i d'esperança. Aquests dies a Tarragona hem celebrat la trobada estatal de la Divina Misericòrdia, que ha culminat amb l'eucaristia solemne d'aquest matí, aquí a la Catedral. Aquesta és la misericòrdia que ens demana el Senyor per al nostre món i per a les nostres vides mateixes: ser portadors de misericòrdia tot i les nostres misèries i les nostres caigudes. És així com començarem a ser portadors de pau i d'esperança.

De l'Evangeli de sant Lluc, en aquestes vespres solemnes, acabem d'escoltar aquestes paraules: «El Senyor en designà uns altres setanta-dos i els envià de dos en dos, perquè anessin davant seu a cada poble i a cada lloc.» Es tracta d'anunciar i de fer present el missatge de la Bona Nova del Regne, perquè, com afirma Jesús mateix, «la collita és abundant, però els segadors són pocs». «Pregueu, doncs, a l'amo dels sembrats que enviï segadors als seus sembrats.»

Hi ha, certament, per part de cada batejat, l'anunci de la fe per mitjà de la paraula. No en va, com afirma sant Pau, «la fe ve, doncs, de l'escolta, i l'escolta arriba per la predicació de la paraula de Crist» (Rm 10,17). Però, intrínsecament unida a la paraula, la fe arriba principalment amb el propi testimoniatge de vida. Hi ha, al mateix temps, el testimoniatge comunitari, que neix de la comunió, suggerit per Jesús quan envia els Apòstols i els Deixebles «de dos en dos» (Lc 10,1).

Molt estimats i estimades, aquest seria el sentit de constituir fraternitats de comunió a les Unitats pastorals: que els batejats, formant fraternitat, siguem enviats per Jesús a la missió i a l'anunci. Com ho podem fer? Soc conscient que no és una comesa fàcil, perquè no hi estem avesats. Potser ens tenallen les pors o els respectes humans, o podem pensar que no ho sabrem fer o que no hi estem preparats. Però no podem acabar dient que no hi ha res a fer o, contràriament, per a justificar el que s'ha fet sempre, dir allò del «sempre s'ha fet així!».

Proposo, doncs, que ho comentem a les nostres fraternitats i comunitats, i que vegem quins "assajos" de missió evangelitzadora podem endegar, fent-ho també «de dos en dos», com indicava Jesús, es a dir, en petit grup. Hi ha sempre l'anunci personal de fe amb el propi testimoniatge de vida. El «tu a tu», el «boca a boca» esdevé fonamental. Així va començar sant Pau i els altres Apòstols. Pensem, al mateix temps, que no podem separar mai l'anunci de l'Evangeli del testimoniatge de vida mateix. Com afirmava sant Pau VI, «l'home contemporani escolta més de grat els testimonis que els mestres […], o, si escolta els mestres, és perquè són testimonis».[1] Però, poc més endavant, també afirmava: «El més esplèndid testimoni es revelarà a la llarga impotent, si no queda aclarit, justificat […], explicitat per un anunci clar i inequívoc del Senyor Jesús. La bona nova proclamada pel testimoniatge de vida haurà de ser, doncs, tard o d'hora, proclamada per la paraula de vida. No hi ha veritable evangelització mentre no s'anunciï el nom, la doctrina, la vida, les promeses, el regne, el misteri de Jesús de Natzaret, Fill de Déu.»[2]

Avui tinc el goig de presentar a tota la comunitat diocesana una nova carta o exhortació pastoral que es repartirà al final de la celebració. Ara em limito a assenyalar alguns trets que hi venen explicitats. En primer lloc convé accentuar el treball amb la joventut. Per aquest motiu hem de potenciar el treball de la Delegació de joves (DeleJot), tot procurant constituir grups de joves allà on pensem que poden sentir-se acollits i acompanyats, i que poden viure la fe en el marc de la fraternitat cristiana i en una experiència de servei, sobretot als més necessitats. L'experiència positiva dels joves que col·laboren en el pelegrinatge a Lourdes, així com dels qui han participat en la Jornada Mundial de la Joventut (JMJ) a Lisboa, ens hi ha d'esperonar. Convé també accentuar el treball pastoral a les nostres escoles diocesanes i a les altres escoles catòliques de l'arxidiòcesi: hi tenim un excel·lent mitjà d'evangelització, a voltes desaprofitat. Els seus equips de pastoral, amb l'ajut d'un mossèn que faci realment de consiliari, o d'acompanyant espiritual, i que no es limiti merament a presidir celebracions, esdevenen l'eina indispensable per a aquesta comesa. Un altre camp de possibilitats és la pastoral del lleure i del món de l'esplai, on s'hauria de vetllar primer de tot pel creixement cristià dels monitors des de la formació que haurien de rebre a l'Escola de l'Esplai fins al dia a dia de cada centre en l'organització de les activitats amb els infants i els joves.

A més d'aquesta evangelització "en sortida" o *ad extra*, hi ha també una evangelització més *ad intra*. Em refereixo a acollir les persones que s'atansen a la parròquia a demanar algun servei concret o a fer alguna consulta. Es tracta, sens dubte, d'un moment privilegiat de contacte amb persones que, en molts casos, no coneixem. Les persones venen a demanar un servei religiós, i la comunitat, a banda d'oferir-los el millor servei possible, els anuncia l'evangeli de Jesús. Potser cada Unitat pastoral podria organitzar un equip d'acolliment en plena comunió entre els seus membres i amb els mossens. L'equip es prepara prèviament amb una pregària, procura que l'acolliment manifesti caliu, misericòrdia, escolta, i en el moment oportú —o inoportú, com ens diu sant Pau— intenta oferir o regalar una paraula del Senyor, un anunci del seu amor.

Per altra banda, l'acolliment demana uns espais adequats i endreçats que ajudin a l'acollença digna. Es demana que, almenys en un lloc de cada arxiprestat, hi hagi una església amb les portes obertes, on s'hi pugui trobar un mossèn per a la confessió i l'acolliment espiritual. Per altra banda, en el projecte de les Unitats pastorals es parla també d'adequar alguns espais per a les reunions, les catequesis i les trobades en aquelles parròquies que s'han assignat com a centres pastorals de referència, cosa que hauríem de materialitzar dins les possibilitats de cada lloc.

Tant de bo les Unitats pastorals esdevinguin veritables centres d'evangelització, ja sigui per la capacitat d'enviar «de dos en dos» a l'aventura de la missió, o bé per l'acolliment exquisit ofert en el si de la fraternitat. El fet que experimentem por o inseguretat no ens ha de fer perdre el zel apostòlic per anunciar Crist arreu.

Com ha afirmat repetidament el concili provincial Tarraconense, l'ànima de l'evangelització és conèixer Jesucrist, el fill estimat del Pare. No tinguem por, doncs, d'obrir-nos a l'aventura de l'anunci, perquè com ha dit el papa Francesc reiteradament: «Cadascun dels batejats, sigui quina sigui la seva funció en l'Església i el grau d'il·lustració de la seva fe, és un agent evangelitzador.»[3]

---

[1] Sant Pau VI, Exhortació apostòlica *Evangelii nuntiandi* (8-XII-1975), n. 41: *DdE* 209 (1976) 276.

[2] *Ibid*., n. 22: *DdE* 209 (1976) 268.

[3] Francesc, exhortació apostòlica *Evangelii gaudium* (24-XI-2013), n. 120: *DdE* 1042 (2014) 95.

Voldria reiterar aquesta afirmació fonamental. I, per a fer-ho, m'ha semblat que ho podia fer per mitjà de l'exhortació pastoral que avui presento, i que us convido a llegir: *Heu estat fills, sigueu també mares*.[4] Potser us pot sorprendre aquesta frase com a títol de la carta pastoral. Es tracta d'una frase lapidària de sant Agustí adreçada als creients d'Hipona, on s'hi condensa el que vull explicitar amb motiu de l'enviament pastoral d'aquesta tarda. Per entendre'n el significat, convé apreciar com, en el cristianisme dels primers segles, aplicar el nom de *mare* a l'Església era molt freqüent, un apel·latiu entranyable que condensava una rica visió de la comunitat eclesial. Es contemplava la seva maternitat espiritual com a quelcom propi i intrínsec de tot el poble sant de Déu, i no com «un títol de prestigi o d'autoritat», vinculat a la jerarquia de l'Església o al seu magisteri, com s'explicitarà a partir de l'Edat Mitjana. Es contemplava, doncs, una maternitat pastoral que abastava tots els aspectes espirituals i evangelitzadors de la vida dels mateixos creients —tant si eren laics i laiques, com pertanyents al clergat o a la vida consagrada—, una activitat d'un veritable engendrament espiritual. Doncs bé, és a aquesta maternitat pastoral a la qual vull apel·lar per tal de recuperar el títol de l'Església com a *mare* per a tota la nostra comunitat diocesana que peregrina a Tarragona, amb tots els avantatges i suggeriments pastorals que anirem descobrint.

Ha estat sobretot el papa Francesc qui ha incidit explícitament en aquesta designació. Així, en l'exhortació *Evangelii gaudium*, tot referint-se al poble de Déu com el subjecte col·lectiu de l'anunci de l'Evangeli, vincula les nocions de *poble* i *mare* per a parlar de l'Església, com ho va fer la primera tradició antiga. Li agraden les imatges femenines de l'Església: esposa, casa, mare. L'Església és «una mare de cor obert»,[5] afirma el Papa. En aquest punt, ressalta la maternitat pastoral de tot el poble de Déu. L'Església és i ha de ser una mare que obre les portes de la seva casa no sols perquè hi entrin més fills, sinó també perquè els qui ja viuen en aquesta llar ho facin fraternalment i surtin a l'encontre de tots. Així ho afirma també a l'encíclica *Fratelli tutti*: «L'Església és una casa amb les portes obertes, perquè és mare.»[6] També ho va expressar a la passada Jornada Mundial de la Joventut a Lisboa: «En l'Església no hi sobra ningú […]. Hi ha espai per a tots […]. Tots, tots, tots. I aquesta és l'Església, la Mare de tots.»[7]

En aquest moment històric de gran transcendència, m'ha semblat important oferir-vos una reflexió sobre la dimensió maternal de l'Església, tan aprofundida per les primeres comunitats cristianes, sobretot gràcies al pensament dels Pares de l'Església, i que troba el seu fonament en la revelació bíblica de Déu com a pare i mare. Penso que aquesta reflexió que, a més, es concreta en les prioritats pastorals que ens ha marcat el Consell Pastoral Diocesà, i que són desenvolupades a la segona part de la Carta en clau de maternitat eclesial, ens pot ser de gran ajuda per encertar en les actituds bàsiques que necessitem conrear en els diversos àmbits de les Unitats pastorals que implementem a partir d'aquest curs. De fet, veureu que tota la segona part de l'exhortació consisteix a desenvolupar les cinc prioritats pastorals assenyalades, i ho faig tenint present que l'Església ha d'esdevenir una mare de cor obert, i aquesta tasca ens correspon a tots!

Com m'agradaria veure la nostra comunitat diocesana créixer saludablement en l'amor fraternal, en la solidaritat a favor dels més necessitats, en l'anunci de l'evangeli. Exhortem-nos els uns als altres a ser responsables i a donar testimoniatge del do que gratuïtament hem rebut.

Per altra banda, anuncio que si a Déu plau, començaré la visita pastoral el dimecres, dia 8 de novembre a la Unitat pastoral de Santa Coloma de Queralt. Aquesta visita, que l'anirem realitzant a través de les diverses Unitats pastorals, pot ser un bon agulló per a les prioritats i objectius que acabem d'assenyalar. Que l'Esperit del Senyor, el qui rejoveneix l'Església, ens hi acompanyi. Amén.

---

[4] Sant Agustí, *Serm.* 72A,8.

[5] Francesc, exhortació apostòlica *Evangelii gaudium*, n. 46-49: *DdE* 1042 (2014) 77-78.

[6] *Id.*, Encíclica *Fratelli tutti* (3-X-2020), n. 276: *DdE* 1116 (2021) 57.

[7] *Id.*, Acollida de la 37 Jornada Mundial de la Joventut (3-VIII-2023): *DdE* 1146 (2023) 515.